

Németh Erzsébet

Én is

Hunyt szemmel tépdeselem
a Nap égő szirmaiát.
Nézd, ... csupa üszök a kezem...
Számolom az Ember bűneit,
s vezeklésükben
én is vétkezem.

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: **3.000,-Ft.**
Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címén. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT** IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu
kislant@interware.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Baráti Molnár Lóránt
versei

Csontokkal áttört vigasz

Láttok, s nem láttok; eltűnök,
madarat néztek; repülök,
kifoszló cérnaszál-időm ellebeg;
lelassulok, hogy utolérjete

Lelassulok, hogy lassan múljak el,
lomb-áramutéstől hulljak el,
zöldbe hanyatló vízben múljak el;
csontokkal áttört vigasz;
még ne fakuljak el...

Ketten

Feleségemnek

Mint Pláton gömb-embere, ketten;
Egyik félkör te, a másik; én.
Együtt élünk és együtt halunk.
Vagyunk a kezdet; leszünk a vég...

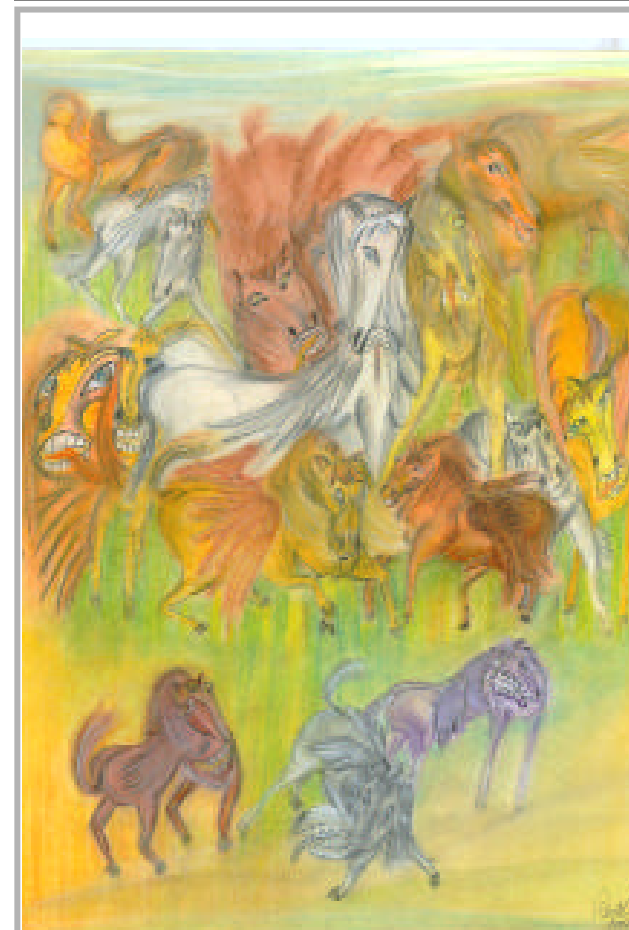
A tavasz éneke...

Lépteid tavaszi emlékekbe lépkedő
nyomában bolyongok; s a temetők fehér
márványainak örök útjain.
Velem lépked szüntelen reám leselkedő
társam; a magány - Látod, én vagyok
az árnyad, s a tavaszi magány holt
városainak hamvadó tüzét együtt nézzük
a ragyogó tavaszi fényben (!!!)

Kis **LANT**

IRODALMI FOLYÓIRAT

Németh Dezső

Táltosének részlet

Attila a szavát
ekképpen forgatja:
"bosszút állok érted
szerelmem Krimhilda!
tűzvillám kardomat
derekamra kötöm
táltos paripámat
szépre felnyergelem
csillagot patkolok
mind a négy lábára
zord északi szelet
kötök a szárnyára!"

Odin is elindul
nyolclábú lovával
fent az égen harcol
súlyomkatonával
Attila a földön
istenes kardjával
ő nagy erejével
vív a germánokkal
rettentő karokkal

* Ismertető: 4. old.

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 500,- Ft.

2008/2 66.szám **Kis LANT az INTERNETEN!** www.kislant.hu

Magyari Barna versei

Énerőd

azt hittem moziban ülök de nem
film ez csak kettőezer-nyolc tele
nagy kaszkadóri mutatványt nézek
hangulatom lóg fejfel lefele

behallik hozzám minden mi fájhat
ábrándjaim fala nagyon vékony
naponta érzem omló lelkemen
a könnyektől túl sok a salétrom

az életben gyakran csatát vesztek
nagyon kellene már egy énerőd
mely árnyékában ember maradnék
éjszaka délután vagy délelőtt

Térvék hozzád

hozzám ma is hűtlen az éden
bőröd helyett szavaim nézem
forgácsolja szívem a semmi
a hiányt kell lelkemre kenni

minden sejtem egy csukott ablak
mert szemeid magamra hagytak
a csöpögő tinta kekszre vér
az írólapmagány körbe ér

ezernyi kudarc megtart egybe'
kegyetlenség az élet rendje
de egyszer el kell mennem innen
rácokból szövök múlás ingem

rád várni mégsem fogy türelmem
te ragyogsz vérröze tüzemben
SZERELEM kattogja az éngép
s e hét betű hozzád a térvék

Tündérszemed fűti a tájat

ha tél járja át a szöveget
a gyöngye hó fehér köpenyed
felingerelt fagy a képzelet
mely őrzi e hót s a köpenyed

december jéghegyei között
csönd-bokorból lélekké nővök
bár pompával nyílnak a dalok
számokra csak jégvirág vagyok

mikor az öröm nagy hiánycikk
elvonszolom magam a számig
s álmok szárnytövébe beadja
dupla dózisát a ha-ha-ha

de ha látlak az élet áthat
tündérszemed fűti a tájat
a versben levetem kabátom
szívemnek te vagy a karácsony

Önleltár

nem a nátha terjed hanem a technika
a kor orrában takony helyett drótfika
képernyőkertben nem hat se fagy se permet
kukacok rágják ímélekké a lelket

mint a fecske a villanylevél elrepül
s én ezernyi jajjal maradok egyedül
néha öröm hergel máskor csak a látszat
a líra egy növel engedi hogy játsszak

álom s valóság közt semmi se banális
szigorú határ ez motoz a halál is
mesterkéltem mámort importálni még lehet
minden szóért vámot fizet a képzelet

magam magamnak leltározva átadom
valamennyi polcra jut egy-egy fájdalom
problémák között esésekben székelek
de ki állítja fel bennem az életet

Molnár Rita versei

Tűzvonal

Kertkapu fordul,
én jöttem, én
ablakon túl
ott benn a lomha fény,
kérges képkeret,
füstös lámpaernyő.
S idáig szaglik
a sunnyogó halál büze.
Cikkan a szem,
fülel a súlyos csend...
Hol vagy?
Ím ott van.
A Halál rám néz,
kéjesen elvigyorodik
s a távozóból
kenyérnyi darabokat
harap ki.

Mint hirtelen tűzvonalba
került katona dobom le táskám,
s keverek le egy óriás pofont.
De ő csak vihog
s ölbe tett kézzel,
lábával dobogva
félre áll.

Tótágast állunk,
vörhenyes csatatér lesz
az öreg szoba.
Fülsiketítő repeszek,
kráteret omlasztó bomba.
Na, ki a legény a gáton?
Te, embernek jámbor,
ki vagy most,
orvos vagy gyilkos?
Érzelemnek, cinizmusnak
most helye nincs,

abba belehalunk
Ő is meg én is.

Elfolyik a lélek,
szétkorhad az élet...
Az idő elszáll,
s tajtékban úszó vállamhoz
ér egy árny.
Arca mélységes fényből,
ujja fémszínű jégből.
Nem dobol már,
nem vigyorog,
kiveszi kezemből
a törött kardot...
Még most is
tüzes csillagok hullnak
a távolból.

Eloldalgok,
az istenek birodalmában
nincs dolgom.
Kertkapu fordul
s a sötét utcán
nevetgélő angyalokkal
találkozom.

Élnem kell...

Azt mondták, élnem kell,
de senkim sincs, ki velem legyen,
csak az elfolyt emberszagok
köröznek magasan az égen.
De néha a süvöltő szél
lesöpri a párkányról a józanságot
és az utcán benyomja helyettem
az autók szélvédőjét...

Könyörgöm, légy higgadt!
Tudod, hogy úgyse tudnál sírni,
s tudod, hogy ezer nap jön még
meggyötörni.

Németh Erzsébet
versei

Krétarajz

Világra égett sebek,
csend-sírató álom,
tág időpupilla
tört zománcú tájon.

Összetorlódnak

lelkedben a színek:
lemondó lila
sejtelmes fehér
áradó arany
vádló fekete
sírató sárga
zimankós zöld
nevető narancs
rohanó barna -
megbicsaklott álmod
némán betakarva.

Még...

Még meztelen vagyok...
De magamra kapom álmodat,
kirohanok az idő tornácára
hangosan kiáltva:
a világvég karnyújtásra van!

Lehet

Lét-mélyi kagyló.
Benne érik
az eszme.
S lehet,
ha feltöröd:
nem igazgyöngyöt
vérviz a teste.

Lévai Wimmer Mária

Síratóének

Apám, anyám és fiam emlékére

Szívetek nem dobban többé,
Mert utolsót lobbant a láng,
Ott vagytok végleg, odaát...
Befelé sírok értetek...
Apám: lány tekintete volt.
Simogatott anyám keze,
És Cháron a Styx-patakon
A túlpartra vitte fiam.
Krisztus korát meg sem érte,
Kaszás idő eljött érte. -
- Nem cseng többé nevetése...
Álmaimban visszatértek:
Három szelíd tiszta lélek.
Őket idézi az ének...

Tavaszi töredék

... és már halványan
lengedez
a zsendülő vetések fölött
a márciusi pára,
és szikár füstként
az égre kanyarog
a halott lévai
emberek
márciusi legendája...

Dr. Domonkos János

Molnár Gábor

1908-1980

*A leghíresebb vak magyar író
születésének centenáriuma elé.*

Tiszteletbeli jóbaráttal, Molnár Gáborral, az akkor élő egyik legrangsabb íróval, akinek alkotásai már legnagyobb példányszámban jelentek meg Magyarországon, halála napján délelőtt találkoztam utoljára. Derűs, napsütéses időben a kísértőjével jöttek a 21-es busz megállójától (hazulról jöttek le a hegyről, az Őzike utcai lakástól) és haladtak a Böszörményi úton. Én az 59-es villamoson utaztam hazafelé velük szemben. Gyorsan leszálltam, majd köszöntőtűk egymást a váratlan találkozás felhőtlen örömeivel. Boldogok voltunk egymás "látásának". Akkor még én sem gondoltam, hogy a rádió késő esti (1980. október 29.) hírei között hallom, hogy baleset következtében elhunyt Molnár Gábor magyar író. Mint később megtudtam lakásában, a fürdőszobában halt meg szénmonoxid mérgezés következtében. Az életre szóló barátságunknak ez a tragédia vetett véget.

Vak írókkal- költőkkel, művészekkel sokkal korábban kezdődött barátságom, immár 42 éve és évtizedek óta máig tart. Közben 1965-69-ig a Szombathelyi Vakok Intézetének voltam tanára, majd családommal 1975-83-ig a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségében, Budapestről szervezhettem a vak embertársaim kulturális életét az országban. ...

Mindezeket azért bocsátottam előre,

hogy más vak írókkal- költőkkel történő szeretetteljes együttműködésem során szinte természetes volt, hogy ugyancsak alkotói, jó együttműködésem alakulhatott ki, a rendkívül rokonszenves vak Molnár Gáborral is, aki 1930-ban csatlakozott a Magyar Nemzeti Múzeum Észak-Braziliába induló expedíciójához. Társai hazatérte után egyedül folytatta gyűjtőmunkáját. 1932-ben azonban - robbanás következtében - elvesztette látását.

1933-ban hazatérve a Pesti Hírlapban jelentek meg regényei, útleírásai és vadászélményei. (Kalandok a brazíliai őserdőben, 1940; Az óriáskígyók földjén, 1955; Pálmakunyhó az őserdőben, napló, 1963.) 1964-ben és 1968-ban Belső-Ázsiába ment gyűjtőmunkára, Mongóliába. (Egymillió hős országa, Arhangaj őserdőtől a Góbi sivatagig, 1966.) 1972-ben második brazíliai utazásakor gyűjtött anyaga a budapesti Természettudományi Múzeumba került. (Makk és jaguár, önéletrajzi regény, 1972; A Bakonytól az Amazóniáig, önéletrajzi regény, 1978.) ...

Molnár Gábor nagyhatású vak író életének 72. évében tragikus hirtelenséggel halt meg. Az erdők, a vadon szerelmese az "örök vadászmezőkre" távozott. ... Finom, tiszta lényét idézzük fel, reá gondolva az Éjbezuhanat évek néhány szavával:

"...Fekete világ ölel. Túlvilág? Egyetlen dolog biztos az életben, és ez az elmúlás. Nincs az a szem, ami kitarson a biológiai halál kapuján túl. Másnak ez kinkeserves tény, nekem vigasztalás. Odaát ismét megtalálom, amit itt elvesztettem..."

"Dr. Tatai Zoltán hozzám hasonlóan nyugdíjas életét éli, és irodalomtörténeti kutatómunkát végezve Molnár Gábor élet-

művét kutatva, most alapította meg a Molnár Gábor Társaságot, amelyhez magam is szívesen csatlakoztam. Irányításával országos Molnár Gábor évet tervez, melynek főbb eseményei 2008. december 2-hoz, az író születésének 100. évfordulójához összegződnek."

*(A szemelvényeket, a szerző cikkeiből, tanulmányaiból vettük. a szerk.)

Megjelent Németh Dezső "Táltosének" c. könyve.

Az embermadár, Turulisten a sötétségből megteremti a világot, fekete ötszögű tojásából a Lidérc táltos, aranytojásából pedig az ötlábú, háromfejű beszélő táltos ugrik ki. Boszorkányok és ördögök tobzódása, rontást előidéző szépaszszonyok, sámánfára felmászó táltosok, asszonyszellemek, magyar istenaszszonyok. Boldog Asszony, a hold lánya, aki szarvasasszony, aki Hunort és Magort elvezeti az alánok földjére. Emese, akit a turulmadár bimbózásba ejt és Álmos, aki istenkirály, szakrális fejedelem, akit feláldoznak a magyarok istenének. A verses lírai költemény, egy virtuális mitológia a magyar nép hitvilágából.

(A5, 130 oldal, színes és fekete-fehér képek, keménytáblás kötés, ár: 1800,- Ft.)
Megrendelhető a Lant szerkesztőség címén, vagy megvásárolható a Püski Könyvesboltban: 1013 Budapest, Krisztina krt. 26. T: 06 1 375 7763

Lelkes Miklós

Márciusok

Fonnyadt zászló. A márciusi szél már régen nem hiszi róla, hogy magyar. Fent hordószonok. Ünnepe? Csak a látszat egyesül lenti látszataival.

Eltűnődöm múltbéli híradáson: háromszín-álmú, szépségű napon szívek, esernyők, vágycsák nyíltak, s játszott égi tüzzel gyermek-forradalom.

Tizenkét pont. Mi teljesült belőle? Ki gondolkodik, az ma hallgat itt, megvetően. Globálvilág Mammutcég nyüzsgét szolgálta: bértollnokait.

E Piacon a Költő mit keresne? S hozzá hasonló? S Hazáról a Dal? Háromszínűt lengetnek kétszínűék: sok mellőngetős önérdék-magyar.

Ünnepe-látszat, valódi szomorúság. Nincs Petőfi, s kemény hős: Bem apó. Van helyettük Globálpiacon Mammutcég, s eszme-lényeg, hogy minden eladó.

Versemmel hallgatok. Új Szent Szövetség, s pogány keresztshad. Mit ér a dal? Mindenütt csak törtető becstelenség, s ki becstelen, - szememben nem magyar.

AJÁNLÁSOK

LULUNAK

Rainer Maria Rilke

Nézd, nem vagyok, de ha lennék lennék e versnek közepe, a hűen közelítőnek, érzéketlen Élet veleje.

Nézd, nem vagyok, csak a többi míg egymáshoz idomulnak, vakulnak felejtő Vágyban -, lépek halkuló homályban kutya módjára gyermeketeg.

Ha én bennük dicsőülők átsejlenek tiszta fényemen, ám hirtelen újra tovatűnnek, s magam leszek a szerelem.

AZ ELSŐ ?

Jochaim Ringelnatz

Az első szerelem? Ó, benne csapongó szívem oly tétova volt. Az elsőt szívem elfeledte csak a jelen percein araszolt.

A végsőt szavakba önteni könnyű lenne, indiszkrét, akárha. Ezen kívül? Utolsónak írni nevét a heti ágendába.

Kalandjaim a szerelemben csak ösztönösen lehettek enyém, ha az elsőt vizslatva, bennem rendre egy korábbi ötlik elém.

ÉJFÉL

Eduard Mörike

Leszállt az éj, s moccsatlan a hegy ölén a néma katlan korcán, renyhül az idő mérlege, alél, egyenlő erővel tele. Puccos patakocskák locsognak kifecseggve az éjnek, s anyjuknak, (hírét az ezüst Hold csanaknak) s titkait a pilledt mai napnak.

Régmúlt bölcsődalt szól, sekély a víz, de unja már az éj, a felfelő azúr csókja hívja őt azt kívánja, az illanó időt. S az álmos patakok méla medrekben folyvást fecsegik locskán, szeliden (hírét az ezüst Hold csanaknak) s titkait az letűnt mai napnak.

(THEODORA VON DER MÜHLNEK)

Rainer Maria Rilke

Miként a szóban fennkölt marad a láng, mit az idő múlás sem tud elfűjni, csak mi bensőnkbe rejtett lehet falánk, csupán a szóalak tud idomulni.

(A verseket németből fordította:
Bayer Béla)

Baráti Molnár Lóránt

A sárga rózsa balladája

"Ő barackfa szeretett volna lenni, aki fiatal és millió virága van. Csodálják, dicsérik. Én a tölgyre esküdtem."

Ritkán esik meg, hogy ő, a nő hallgat rám. Kijelentésem úgy értendő, hogy huzamos időt nem szentel rám. Magával sodorta a mai életritmus, a pörgés, ahogy látom, életkora dacára elemi szükséglete a sebesség. Következménye: nincs mit csodálkoznom se a világon, se a nőn.

De mégis. Nem régiben alkalmam adódott, hogy közelébe férközzem, mert rossz napja volt, meg jó is. Rossz, mert elfáradt, jó, mert utazásból hazatérni mégis jó. Gondoltam kedveskedem, előállok valamivel, elhajtom róla a fellegeket. Úgy tartják, a nők kedvelik a kedélyes férfiakat, azokra meg egyenesen ugranak, akikben látják, hogy a kedvükben akarnak járni. Én ebben a sematikus tapasztalásban nem reménykedtem. Ő, a nő nagyon ismer engem.

1. Nem járok a kedvében csak úgy, tartalom nélkül.

2. A kedélyem gyakran változó, amelyért nem őt, hanem a világ szörnyű állását okolom...

Ő, a nő ilyenkor felcsattan:

- Majd épp a te gondolataid zökkentik helyre ezt a kibillent világot. Mit képzelsz te magadról?

- Na jó! - mondtam magamnak. Annak öröme, hogy hazaérteztél (még mindig számolsz velem), képzeld azt, hogy elkecseregett kislány vagy és én öreg mesemondóként előadok neked egy történetet.

Megdöbbsz. Teljesen elképedt. Még azt

sem mondta, hogy az önsajnálát nem veszik ki belőlem. Ilyesmire nem számított.

- Tudod-e - kérdeztem tőle -, hogy a világon mi a legszebb teremtmény? Gondolkodott. Nem tudta. Könyörgőre fogta:

- Ne ugrass már, mint egy gyereket! - szólt szelíden.

- Az élő, lombos fa - jelentettem ki a lehető legkomolyabban. És elmondtam neki úgy, mint a régi mesemondók (cifrán és természetesen, de inkább hajlékonyan), hogy a fa olyan élőlény, melynek nincs neme. (Nem veszekszik önmagával, úgy mint mi. Ezt csak magamban gondoltam.) Gyorsan hozzátettem magyarázatként:

- Ha jól meggondoljuk, van ugyan neme, egyé olvad benne a két nem: nő és férfi. Él, növekszik, szépül, a föld önzetlenül táplálja.

Csodálkozott. Úgy tett, mintha elfogadta volna a mesémet. Nem mondom, hogy meghatódott, mert nem kedveli a földtől nagyon elrugaszkodott gondolataimat. Azért mégis bementünk az erdőbe. Ez volt a baj, mert ahogy szoktunk, összekaptunk, Ő barackfa szeretett volna lenni, aki fiatal és millió virága van. Csodálják, dicsérik. Én a tölgyre esküdtem.

- Persze, abból készül a hordó meg a koporsó! - vágta a szemembe.

- De ne feledd, milyen sokáig él - figyelmeztettem. Hiába. Annyira egymásnak estünk, hogy ő, a nő még reggel sem szólt hozzám. Törtem a fejem, mit tegyek, hogy ismét meghallgasson. Mikor kerülhetek ismét közelébe?

/Szonettet írtam: "A sárga rózsa balladája"*. Sok lap közölte; a nej nem örült...!/*

*Nem a volt Illés-együttes díjazott beat-dala!

T. Ágoston László

A korelnök botja

Az öreg Patonai a hatvanötödik születésnapjára kapott egy csinos görbebotot. Öreg ám az a rogyant lábú nénikéd - szokta mondogatni, ha szóba kerül a kora -, pedig hát akárhonnét nézzük is a dolgot, mióta meghalt az apja, ő lett a korelnök a családban. Mennyivel szebb ez a szó, hogy korelnök, mint mondjuk az öreg, a vén, az idős... Nem is beszélve az aggról, meg a hasonló, már - már becsmérlő kifejezésekről. A korelnök, az igen. Abban benne van a megbecsülés, a családi demokrácia, meg minden. Mert nem mindegy ám, hogy milyen alapokra épül föl egy család. Mármint az igazi család, amelyikben anya is van, meg apa is, aztán meg nagyszülők, sőt rokonok, akik nemcsak egy - egy temetés alkalmával találkoznak. Hanem mikor? No igen, ez szinte megválaszolhatatlan kérdés manapság. Mert ma már nem úgy van ám, mint régen, hogy összetoljuk az asztalokat, aztán körülüljük vagy harmincan. A nagycsalád. Elütjük egy birka lábát, a Pista sógor megnyúzza, a Jani sógor megfőzi a nagy bográcsban, a Lajosék hozzák a bort a hegyről, a Bori keresztanyám segít sütni, a Mari sógorasszony megteríti a lányaival...
Ugyan, hol van ez már?

A lakótelepi két négyzetméternyi konyhában már egy pizzasütés is technikai akadályokba ütközik. Két asszony egy konyhában meg kész forgalmi dugó. Nagy család, az van. Azoknál, akiket Nagykának hívnak. A lányuk meg egyedül neveli a turistaúton fogant gyermekét. Független szingli akar lenni, akitől

egyetlen hülye férfi se akarja számon kérni, hol töltötte az éjszakát.

No igen, kifordult sarkaiból a világ, de mi köze ennek a görbebothoz? Alapjába véve semmi. Vagy talán annyi, hogy Patonai, az öregnek titulált Patonai, ennek ellenére is meg tudná mutatni ezeknek a mindent fitymáló, mindent jobban tudó, folyton unatkozó fiataloknak, hogyan kell a kedvére tenni egy igazi nőnek. Olyannak, aki tűzről pattant, akinek a nyakán nem azért van az a dísztok, hogy legyen mire ragasztani a műhajjat... Szóval, aki olyan, mint az ő Juliskája volt negyven évvel ezelőtt.

Amikor a szomszéd, a Pali, aki két évvel fiatalabb nála, először meglátta a kezében a botot, rögtön odahívta a kerítéshez, és kaján vigyorral mondta:

- Látom, téged is utolért a lókór.

- Miféle lókór? Mindössze arról van szó, hogy Krúdy példáját követve boldogult úrfi koromra emlékezem. Az igaz, hogy a sétatálcám feje egy kissé meggörbült, de a szára még ma is bambusz.

- Bambusz, bambusz... - mosolygott a szomszéd -, de akár hosszú ú - val is mondhatod. Te már csak bambusz, akár a kehes ló. Mert tudod, hogy a jó csödör előbb - utóbb vagy megvakul, vagy megsántul, vagy a fene eszi meg.

- Rendben van - nyelt nagyot Patonai -, tagadhatatlan, hogy lesántultam... És te hol tartasz?

- Én e? - húzta el a száját Pali szomszéd. - Holnap megyek az orvoshoz új szemüveget íratni.

- Hát akkor semmi baj - biccentett a korelnök. - Szaglás, tapintás rendben, kapcsolhatjuk a harmadik fokozatot.

Harmadnap mégis elment az orvoshoz. Ide, a körzetihez, vagy ahogy manapság

emlegetik, a családvorvoshoz. Hogy ebben is mi a családi? Ha csak az nem, hogy egyes helyeken családi alapon adják - veszik a praxist. No, de ez már politika, ahhoz pedig Patonainak semmi köze. Ő istenfélő ember, még a rádiót is kikapcsolja, ha efféle alvilági dolgokról kezdenek szövegelni benne.

Szóval leült a váróban a fehérre festett padra, hogy ha rá kerül majd a sor, megkérje a doktort, írjon föl neki valami-féle kencét, vagy fájdalomcsillapítót, mert amikor jön az a fránya meleg front, úgy elkezdi hasogatni a jobb csípője, hogy alig tud lábra állni. Még sincs az rendjén, hogy ő hatvanöt évesen bottal járjon, miközben az öreg Bata, az alsó kertszomszéd nyolcvanévesen fut, mint a nyúl.

Mint az ilyen ködös, nyálkás tél eleji időszakban lenni szokott, sokan ültek a váróban köhécselve, az orrukát fújva. Az egyik reszkető kezű, vörösre fújt orrán sokdioptriás szemüveget hordó bácsika éppen a zsebéből előkotort aprót számolgatta.

- Tessék mondani, mennyi is az az izédíj?
- fordult a szomszédjához.

- Vízitdíj, az háromszáz forint... - magyarázta a kérdező.

- Nyugodtan mondhatja izédíjnak is - mondta valaki a hátuk mögül -, mert újabban ezzel izélgetik a népet.

- Igen? - kapta föl a fejét egy kerek képű férfi. - És vajon kik izélgetik vele a népet? Mondja ki, hogy a koalíció! Na tessék, mondja ki!!! Ilyen nehéz elfogadni a választási vereséget? És ha véletlenül maguk győztek volna, vajon milyen díjat vezettek volna be?

- Hát... ahogy elnézem magát, a hülyeséget díjaztuk volna, mert abból aztán kifogyhatatlanok.

- Maga beszél, aki kétszer megbukott autózéséből?

- Magát meg kétszer váltották le a KISZ - titkárságról, mert még ahhoz is buta volt...

- No, ide figyelj, te szarházi! - lépett közelebb a kerek fejű. - Ismerem ám én az egész pereputtyodat. Egytől egyig olyan szarházi, léhűtő, munka-kerülő népség, mint te.

- A te apád meg elsikkasztotta a brigádpénzt. Elítették a munkásör haverjaival. Aztán meg besúgó is volt...

Már - már egymás torkának estek volna, ha ki nem lép a rendelő ajtaján a nővér, s egy határozott karatés mozdulattal félre nem tolja őket.

- No, de uraim! Ez itt orvosi rendelő, nem parlament. Ki a következő?

- Azt hiszem, én - mondta az ellenzéki, és befelé indult.

- Most megúszta, Józsi, de a kocsmában találkozunk...- szólt utána a másik.

- Kik ezek? - kérdezte a perlekedők felé biccentve Patonai a mellette ülő aszszonytól.

- Mit tudom én, valamiféle politikusok. Nem mindegy? Ezekről is csak influenzát kap az ember...

A doktor megvizsgálta a korelnököt, s írt neki egy beutalót az ortopédiára. Röntgenezzék meg, döntse el a szakorvos, mi a teendő. Patonainé fölhívta a szakrendelőt, hogy időpontot kérjen a férjének, mert ha rá bízta, még képes elbliccelni, mondván, hogy már nem is fáj annyira a csípője. A vonal végén elnézést kértek, mert éppen átszervezés alatt áll a járóbeteg rendelés és momentán csak a sürgős esetekkel foglalkoznak, de várhatóan a jövő héten már tudni fogják,

Csillag Tamás

Ritkán itta tisztán

Ritkán itta tisztán, marta a torkát az olcsó bor, a kommersz, lassan 60 éve. Koszos zubbonyából egy kétszázast lökött a pultra, majd görcsös ujjával átfogta a poharat. Az Öreg nem beszélt soha, megtűrt bolond volt, de valójában senki sem ismerte igazán. Szájához emelte a poharat és tekintete megakadt a kezén. Igazi, munkától kérges ember keze...

Szólni lett volna kedve, jelenről, tervekről, mégsem szólt, minek is, hisz neki csak múltja van. És kinek szólna?! A feleségére gondolt, kedves teremtés, nagyon szereti. Egy újabb savanyú korty, vagy csak az emlék olyan elviselhetetlenül savanyú. Meghalt szegény, lassan 10 éve. Újra a kezét nézte... Ugyanazok a bagószagú ujjak, amikkel este a poharat markolja, és amikkel... Mindegy!

Borzasztóan egyedül érezte magát. Most a poharat nézte... Legszívesebben a falhoz csapta volna a poharat, az életet, mindegy. A megszokott mozdulattal újabb kétszázast tett a pultra. Várta, hogy vége legyen, vágyta már, hogy valami remélt isten porrá zúzza ezt a rohadt mókuskereket...

De önkezeivel soha! Intett a csaposnak, szódát kért. Ritkán itta tisztán...

Kifordítom zsebeim...

Kifordítom zsebeim, s belőle szétguruló aprópénzek éveim, és a sok vaspénz és kacat között lapul, mint színarany érme: szerelmed.

Ablakból kinézve

Megjött ez az ősz is, sok száz rozsdás levelet emészt a tócsa, a földeken halálba menetel a napraforgók zörgő légiója.

Én meg csak ülök a szobámban, az élet nagy behívóját várva, míg ajtómon kívül kaparász lehetőségeim sovány pulikutyaja.

egyszerűen

farzsebembe csúsztatom életem a papírzsebkendők közé ameddig működik testem magamé vagyok utána senkié

ateizmusom cinikussá tesz bár tudom öregebb fejjel talán jólesne megpihenni csendben egy hallgatag isten oldalán

Jelenünk...

Jelenünk ketté hajtott papírlap, tehetetlenség rajta a bélyeg, aki ma szegény, hiába kuporgat, holnap talán még szegényebb.

Születünk, gürcölünk, halunk, csak most tudatosult bennem, milliók életműve ez, mégis elfér a farzsebemben.

Sárközy Vendel Gergely

Húsvéti locsolás

A Metropolisz egyik kerületében vagyunk. A harci terület magában foglalja a Karinthy utat és az Árpád fejedelem útját. Ez a két út keresztezi egymást. A Karinthy út 15/D ház, és az Árpád fejedelem útja 9/C ház jelenti látófókuszunkban a célpontot.

De elsősorban a locsolókodók szempontjából jelentenek objektumot a rohamosztagnak számára, kis illatos üvegekkel fölfegyverkezve. E két célpontnál az a fő gond, hogy locsolkodni akarnak azok is, akik nem rendelkeznek személykocsival. No, jó, hát rendelkezhet bárki kocsival, csak az nem mindegy, hogy milyennel.

Mert vannak olyanok, akik nagy kocsival rendelkeznek, vannak, akik gyerekkocsival, sőt olyanok is, akiknek pici játékautójuk van. Itt a gondot az okozza, hogy azok is locsolkodni akarnak, pontosabban szeretnének, akik még kis kocsival sem rendelkeznek, nemhogy valódi nagygal.

Pedig milyen szemtelenség, sőt kimeríti a gátlástalanságot, ha kocsi nélkül megy valaki locsolkodni.

- Egészen gátlástalanság!

- Hát ehhez pléhábrázat kell!

De vannak, akik ezt az álarcnélküli álarcot föl is teszik. Nos, hát ezek lesznek kivédve, pontosabban elhárítva az említett két útról. Teherautókkal már hozzák a vasrácsokat, hogy elrekeszék az említett két utca végét. De előbb idehelyeznek egy nagy hatósugarú vízágút, hogyha a locsolkodni vágyó tömeg át akarná törni a rácsokat, akkor a locsoló ágyúval elzavarják a betolakodókat.

Aztán a magasban megjelenik egy helikopter. Az egyik "tüzér" megjegyzi:

- Valószínű az elmaradt bolettákat hozza pótlólag húsvétra.

- Mi az, hogy boletta* -kérdi a másik.

- A kárpótlási jegy elődje volt a harmincas években. Ugyan olyan jó volt, mint a kárpótlási jegy most... Akinek bolettája volt, foghatta a botját, és mehetett amerre látott...

A parancsnok elordítja magát:

- Nem beszélünk! Tilos a beszélgetés, mert nem tudnak kellőképpen figyelni a munkára. Ezért volt már idáig is az a sok hiba. Üteg figyelj! - ordít a parancsnok. - Helikopter közeledik, valószínű ejtőernyős locsolókodókat hoz.

-Értettük! - kiáltják néhányan.

-Nem megmondtam, hogy nem lehet beszélgetni?! Idióták! Megmondtam, vagy nem?

- Meg, parancsnok úr.

- Nem megmondtam, hogy csend legyen! Négykezüek! A helikopter felénk közeledik! - kiált a parancsnok. - A vízágú csövet vertikálisan állítsd! A helikopter az ágyúcső fölött van, tűz! Akarom mondani, víz! A helikoptert nem érte el a víz-sugár, úgyhogy nyugodtan haladt a légi útján. Ellenben az üteg csurom víz lett a mesterséges "felhőszakadástól". Így bumerángos agy mosottak lettek.

Zászlókkal vonulva egy húsvétot ünneplő tömeg közeledett. A rácsokat félretolták és békésen, a lobogókat lengetve bevonultak a Karinthy útra és az Árpád fejedelem útra.

Senki nem nyitott be sehová locsolkodási szándékkal, csak békésen haladva énekelték: "Isten áldd meg a magyart, jó kedvvel, bőséggel."

A postaládákba egy-egy szál gyöngyvirágot tettek.

*Gabonajegy, a gabonatermelés ösztönzésére vezették be.

A nagybirtokosok és a külkereskedők érdekeit szolgáló ártámogatás volt. Szerk.

hová költözik az ortopédia, sőt azt is, hogy ki mikor rendel. Akkorra feltehetően megjavítják a vizitdíj automatát is, nem kell külön sorban állni a szomszéd épületben.

Egy hónap se telt bele, s hősünk ott ült az összevont szakrendelő folyosóján kezében a frissen tépett sorszámmal és az alig másfél órás várakozás után megszerzett vizitdíj kártyával.

- Gondolja, hogy bejutunk még ma? - kérdezte tőle egy láthatóan bőségesen táplálkozó asszony. - Én este hat órára rendeltem ide a kocsival a vejemet. És ha netán nem jutnánk be, holnap újra sorba kell állnunk a vizitdíj automatánál?

- Nem tudom - felelte enerváltan Patonai.

- Kár. Azért sajnálom, hogy nem hoztam magammal egy összecukható székét. Tudja, a nagyanyám is azzal ült sorba a hentesnél ötvenkettőben, amikor jegyre adták a húst.

A leghosszabb várakozásnak is vége szakad egyszer. Ő is bekerült az orvos elé. Megvizsgálták, megröntgenezték, sőt még ultrahanggal is körbemaszírozták a csípőjét. Aztán átjött egy másik fehérköpenyes, idősebb úr a másik szobából. Nézegették a röntgenképet, bólogattak, a fejüket ingatták, végül így szólt az ifjabb.

- Kár ezzel kísérletezni, Patonai bácsi.

Én azt mondom, csináljunk egy csípőprotézist, és húsz évig nem lesz rá gondja.

- Azt mondja, doktor úr, hogy húsz évig?

- Azt. Ha gondolja, meg is beszélhetjük a műtétet. Két hét alatt túl leszünk rajta.

- Önök igen. De én?...

- Ugyan, uram, manapság ez már nem olyan nagy dolog. Mondhatni, rutin

műtét.

- Bocsánat, doktor úr - kottyant közbe a nővér -, de a beteg hajlandó lesz befeküdni egy kétszáz kilométerre lévő kórházba?

- Nem tudom, de miért éppen oda feküdne be?

- Mert önt elsejétől oda helyezték.

- A fenébe... Látja, erről mindig megfeledekzem, de ettől még a két hét...

- Az imént jött meg a minisztériumból a legfrissebb várólista - mondta a nővér vadalma mosollyal. - Három év. Sok a beteg, kevés a műtő.

- Hát akkor... - bizonytalanodott el az orvos hangja.

- Semmi baj, doktor úr, korelnökként elleszek én így, botosan is. Az a húsz év meg olyan gyorsan elszalad...

Baráti Molnár Lóránt

Bárodombi töredék

Élnek itt

torlódó tetők

alatt; egy asszony

a fehérre meszelt kamrát
bezárja; a gyerek karikát hajt;
kedve bolond tavaszi csikó...

HANS-GUIDO KLINKNER

A TOJÁSCSODA

(Das Eierwunder)

A fiú az volt, akit az ember joggal nevezhetett csóró diáknak. Mintapéldánya és megtestesítője az ötvenes évek "takarékos" egyetemistájának. Reggel egy pohár tej, vagy tea, délben, a "kalóriadús" menzai koszt, este újfent tea, zsíroskenyérrel. Olykor, egy-egy sikeres kollokvium után, egy piccolo sör.

Konyhájának szolid felszereltsége sem sarkallhatta szárnyalásra képzeletének szerényke szakácsmotívumait.

Nem kis meglepetésére, tartós böjtjének házínénije vetett véget, egy szelet barna kenyéren szervírozott tojásrántotta képében, ráadásul hagyma karikákkal karéjózva. Ez a nem várt fordulat később is megisméltődött. A fiú újra meg újra rácsodálkozott főbérője azon képességére, hogy pusztán kettő, nem is túl nagy tojásból ekkora adagot volt elővarázsolni képes. "A tojást alaposan fel kell verni és keverni ahhoz, hogy az ember lazán egy ilyen adaghoz jusson" - búcsúzott tőle a házínéni tanulmányait befejezván. Később, házasságának szent kötelékében immár, kamatoztatni akarta felesége előtt az egykor megtapasztaltakat. Akárhogy is próbálta, bárhogy is ügyeskedett, rendre felsült újdonsült oldalbordája előtt. Felesége egy darabig figyelmével kísérte mesterkedéseit, majd ezekkel a szavakkal kapott a friss férj feloldozást: "Egyszerűen nincs türelmed a kavargatáshoz, túl hamar feladod! Ül csak asztalhoz, én pillanatokon belül

szervírozom a rántottádat! " Úgy is történt. Kisvártatva meg is jelent az asszonyka, egy színültig teli serpenyővel.

"Épp úgy csináltam - mondta cserfes mosolyogva-, mint a hajdani házínénid, csak valamicskét több tojással! "

Az egykori diák, meleg szeretettel emlékezett vissza hajdani házínénijére.

Fordította: Bayer Béla

Sárközi Árpád

Versviharlámpa

Liftakna-veremből
hívtak elő
a vashiányos virágsápadtságú élők,
hogy pirt varázsoljak arcukra
és én nap felé szegett arccal
jobbom az égre emelve
színük elé léptem,
hogy írjak nekik /értük/
zsoltáros versimát,
hogy e Bartók és Kodály népe
ajkán ne halkuljon a dal,
hogy e Rábay -ifjak lábán
ne bénuljon a tánc
és sorjázzon a népek meséje
Balogh Bőbék ajkán,
amelyben mindig útra kél
a "hamuba sült pogácsás"
legkisebb fiú

Ő érte,
hogy az ő nyikorgó élet-szekerén
versviharlámpa jelezze
a csillaghunyorgású fényt

Vasi Szabó János

Decemberi folyóparton...

Decemberi folyóparton magában ült,
s nézte: hogy úszik el a dinnyehéj.
Túlhan a szocreál nagyáruház
ünnepi fényben ázott.

Dámák vonultak el mellette, drága ruhák
suhogtak, formás lábak villantak elő
avantgárd szabású selymek alól.
Flanel-páncélos gavallérok, rideg
metálszínű autókból, kísérték őket.

Maybeline-festette évák, armani-zakós
ádámok siettek a mozgólépcső felé.
Jöttükre üvegajtó nyílt: sült cipő,
kilötytyent parfüm illata lengte körül
a neongyertyás karácsonyfát...
2007. 12. 16.

Halott arcok a vízben...

Ott a parton a deres vízben
kényelmetlen arcok: Sándorok, Endrék, Attilák
úsztak délnek; szemük helyén fagyott dinnyehéj.
A templom felől kiért szól a harang?
Advent harmadik vasárnapja.

"... hajléktalan kihűlt testét találták meg a folyóparton..."
- így a hétfő reggeli hírlap.
"Csak egy dakota volt kurvaországból."
- lökte unottan ifjú Mídász
az újságot krómborítású laptopjára.

Hamis propagandafilmben:
ártatlan kislány szemében a hazugság.
Ők maradtak:
halott arcok a vízben.
2007. 12. 16.

Csüllög István Ernő

Pest könnyeiben

Mit nekem Párizs!
Napkelti pesti fények, körút ütőerét
taposó, suttogva fecsegő platánok,
kövér tócsáira kacsintó poros ablakok,
piacok standjain vörösben nevető rózsák,
hajnalsugár rúzsok asszonyok csipőjén,
totyogó, pirosalmaszájú kofák, s a
virágárus lány zajok zamatos fuvallata
síkálja dunavíz áztatta zsigerem
napnyugtáig.

Pest könnyeiben születtem, mi
élet vize bokorba bújt titkos perceimnek,
szűrve át minden pillanatom, gyengeségem,
ártalmatlan vétkem.

Mit nekem Párizs!
Idegen, névtelen arcok...
Fájdalomfelhők, elborult nemzedékek
sárga filmszalag tudata mezején úszva
bámulom csodáikat, s kárhoztatom őket.

Mert mit nekem Párizs, hisz
Kárpát fuvallat szívvel szeretni,
meghalni szépen, derűs könnyeim
hazám vánkosába túrva itt is lehet.

Hercegnőm dicsérete

Fák ágain ringó városi fények a tollászkodó
est zajaival elmém köré kuporodnak csendben.
Emlék polcaim rejtekében szunnyadó képen
lány tekinteted s a mai nap rajzolata villan:
Karcú kezeid kabátod melegébe, fény szőtte
szemmosolyod szívembe surran észrevétlen.

Németh Erzsébet

Karinthy Frigyes

író, költő
(1887-1938)
halálának 70. évfordulójára

Elképesztő megsejtései voltak jövőjét
illetően. Gyermekkori naplójában 1912-
re teszi esküvőjének időpontját, ami
1913-ban következett be, de 1912-től
éltek együtt első feleségével, Judik
Etellettel, akit Bogának nevezett.
Naplójában 1936-ra jósolja halálát, de
akkor még "csak" agydaganata jelent-
kezik, két évvel később, 1938-ban halt
meg. Amikor imádott első felesége
1918-ban, 32 éves korában a spanyol
influenza áldozata lett, Karinthy Frigyes
veszteségérzése határtalan volt.
Naplójába akkor a következő sorokat
írta: "A lelki sérülés nem gyógyul be
soha... Úgy érzem, agyamban daganat
képződött... amikor ő meghalt." S 17
évvel később valóban agydaganatot
állapítottak meg nála.

Korán kezdte az írást, 14 éves korában
már egy fantasztikus regénytervezetet
nyújtott be a Magyar Képesvilágnak.
Egyetemi tanulmányait matematika-
fizika szakon kezdte, aztán átment az
orvosira, de nem fejezte be. Írni kezdte
karcolatait, homoreszkjeit. 1908-tól a
Nyugat is közölte írásait. 1912-ben
látványosan tört be az irodalomba.
Megjelent az Esik a hó, feltűnést keltve
biológiai-körbonctani naturalizmusával.

A New York kávéházat választotta
munkahelyéül. Az Együgyű lexikonban
így ír az irodalmi műhelyről, a New York
kávéházzal: "New York kávéház a Dante
Pokla, ahol a pokol bugyraiban

helyezkedik el az irodalom, a legnagyobb
bűnösök a "Mélyvízben" kárhoznak.
Fekete ruhás ördögök égetően forró italt
itatnak velük és örökre arra vannak ítélve,
hogy írjanak, miközben füstölő, bűzös
rudakat tartanak szájukban."

A háború kitörésekor az elsők között
tiltakozott ellene. A Holnap reggel című
drámá is háborúellenes motívumokat tar-
talmaz. Aforizmában fogalmazta meg a
háború lényegét: "A háború ellentéte nem
a béke, hanem az eszmék forradalma."
Ebben a szellemben jelent meg 1928-ban
a Krisztus és Barabás című kötete.

Nagyon jó barátságban volt Kosztolányi-
val és annak tragikus sorsú unoka-
testvérével, Csáth Gézával, aki miatt
önvadászt, felelősséget érzett: "A szemünk
láttára süllyedt az értelem alá, és nem tet-
tünk érte semmit. Valójában mi öltük meg
a feleségét is, őt is. Megtévesztett minket.
Ha találkoztunk vele, mindig olyan ragyo-
gó volt, hogy nem lehetett neki tanácsokat
adni. Becsapott a gazember, mindig úgy
tett mintha normális lenne, pedig örült
volt."

Rendkívül játékos szellem volt Karinthy,
kifogyhatatlanul ontotta ötleteit, s közben
társasjátékokat teremtett, melyek elter-
jedtek az egész városban, és a ma élők
már nem is tudják, hogy azok az ő
szellemének termékei.

Megválasztották a Magyar Eszperantó
Egyesület elnökévé is. Elfogadta a
megtiszteltetést, de nem tanult meg
eszperantóul, mint ahogy kötelessége lett
volna. Eszperantó nyelven, mint mondta,
szállodai szobát lehet rendelni, de szerel-
met vallani nem, és ebben maradt. 1936-
ban agydaganatát operáltatni Stockhol-
mba utazott Herbert Olivecrona profesz-
szorhoz. Még bekötött fejjel az ágyban

feküdt, gyógyulófélben, amikor a kórházi előszobában megjelent a Svéd Eszperantó Egyesület elnöke és titkára magyar kollégájukat köszönteni. Karinthy felesége, aki tudta, hogy férje nem beszél eszperantóul, beszaladt Fricihez: "Ugye mondjam neki, hogy még képtelen vagy vendégeket fogadni?" Karinthy egy pillanatra sem gondolkodott: "Jöjjenek csak!" Az eszperantó egyesület elnöke az ágy vége mögé állt, és hosszú, eszperantó nyelven írt felolvasásához készült. A titkár pedig virággal a kezében állt az ágy oldala mellett. Karinthy csak egy fél eszperantó mondatot engedett felolvasni, aztán felemelte kezét, és németül elsíránkozta, hogy operáció előtt hallotta már, hogy sikeres műtét után is megeshet, hogy a páciensek egy-egy nyelvet elfelejtene, melyet addig tudtak. Most veszi észre, hogy vele is ez történt, elfeledte az eszperantót, úgyhogy a beszélgetésüket német nyelven kell folytatni. Az eszperantó egyesület elnöke barátian hüm-

mögött, lefordította németre az eszperantó szöveget, a titkár átadta a virágot, és ott hagyták Karinthyt, aki elégedetten vigyorgott az ágyban.

Az Így írtok ti, a Tanár úr kérem című munkái a New York kávéházban születtek. Aztán amikor Budára költözött, illetve író társai közül is többen elszéledtek onnan - ő a Hadik, illetve a Centrál kávéházban ütötte fel tanyáját. Élete utolsó évében azonban ismét visszatért Erzsébetvárosba, a Bucsiniszky Kávéházba, itt írta az Utazás a koponyám körül-t. Kosztolányi Dezsőné szerint azért, mert a kávéház piros színű berendezése jó hatással volt az operáció után fáradt szemére. Az életművét befejező regényét is kerületünkben írta.

1938 nyarán a Balatonnál nyaraltak. Sajtó alá rendezte Üzenet palackban című verseskötetét. Fájt a feje nagyon. Lehajolt, cipőfűzőjét akarta megkötni. Megingott. Elzuhant. Többé nem tért magához.

Mindszenti litánia

Az a kis fájás, mégis oly végtelen,
Halálos kínpadnál élesebb és mélyebb,
És most már tudom a szót, emlék az ő neve,
Emlék az, ami itt suhan el velem messze, az éjben,
Emlék ez a hajó, emlék a város, emlék vagyok én.

A Damjanich utca 27. sz. házban született. A ház falán emléktábla van az alábbi szöveggel:

E HÁZBAN SZÜLETETT
KARINTHY FRIGYES
ÍRÓ
1887. JÚNIUS 24-ÉN

FŐVÁROSI TANÁCS VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGA
1967

Németh Dezső versei

Arcod ott felejtéd

megtántorodó idő
vágódott el
a kövön

arcod ott felejtéd
ordítva
a téren

benyomulsz magadba
s őshülyeként
ismétled
a vezért

Gumilövedék

gumilövedék pattan
lábaid elé
a kimért pillanat
eltalálja magát

megindul benned a tömeg
belső valód mutatja éned
hogy senki sem
vagy már

csak a vezér
csak a vezér

megrepedt
szócsöve

Ötvös László versei

Boltos és számar

Ne a boltostól
félj, hanem sokkal inkább
a számarától...

Jóság és butaság

Tudom Uram, hogy
sok butaságot mondtunk
jóságod ellen.

Imádkozzál és dolgozzál

Add meg Uram, hogy változzon
a mi munkánk imává,
és az imánk munkává...

Ember és kereszt

Aki a keresztjét felveszi,
Krisztus őt karjaiba öleli...

Ördög és olajfa

Isten nyugdíjasa
úgy munkálkodik, mint a
szelíd olajfa...

Ha az ördögöt
mozsárban megtöröd, az
marad, ami volt...

időjárással nem kellett dacolnia, öltözéke nem is ezért volt feltűnő. Miklós öltönye, fehér inge, nyakkendője tette azzá. Viselkedése ennek ellenére sem vált feszélyezetté, sőt Aranka néhány perc múlva megállapította, a feszélyezettség inkább mondható el férjéről, aki úgy igyekezett segíteni ezen, hogy előbb a zakóját, majd a nyakkendőjét is lehámozta magáról.

A második kellemes meglepetés sem váratott sokáig magára. Aranka felkészült rá, ha előbb nem, a vacsora után elkerülhetetlenül a munkahelyi dolgokra terelődik a szó, s ő majd ülhet hallgatólag egész este, hiszen abba ő nem tud, nem is akar beleszólni, olvasni pedig, hát még televíziót nézni a vendég jelenlétében: sértő udvariatlanság. Férjének főnöke azonban, alig valamivel megérkezése után határozottan leszögezte, semmilyen, a vállalatot vagy munkát érintő téma nem érdekli, ilyenről hallani sem akar, kikapcsolódni jött és nem értekezletre. Hogy kijelentésének nagyobb hangsúlyt adjon, figyelmét elsősorban Arankára fordította. Szentigaz, szokványos bókók hangzottak el szájából, Aranka mégis élvezte, hogy vele foglalkozik valaki.

A harmadik meglepetés egyikük számára sem volt kellemes. A vendég már az első falat után mély levegőt vett, nagyot nyelt, s tette azt, amit nem kellett volna. Feltételezhető udvariasságból evett még néhány falatot, de a negyediknél hirtelen felugrott az asztaltól, előbb tenyerét szorította szájára, majd szinte hörögve, kétségbeesetten vizet kért, amit mohó kortyokban ivott meg. Arca eközben kivörösödött, mintha összes vére csak azt színezné, szeme kikerekedett, mintha

rettentő csoda rémisztené. A víz mégis csak pillanatnyi enyhülést hozott, hogy hűse múltával a méregerős paprika még jobban csípje-marja száját.

Aranka és férje is felálltak az asztaltól, közrefogták a vendéget, noha mindketten tudták, semmit sem tehetnek, ilyenkor csak az idő segít. Vagy kenyér, gondolta Aranka, azt kell ilyenkor enni, az magába szívja a paprika erejét, s már száján is volt a jótanács, de Miklós előbb szólalt meg.

- Hogy az istenbe tehetted ezt? - kérdezte sziszegve és magyarul, ami már azért is fenyegető volt, mert hiszen Miklós mindig kínosan ügyelt arra, nehogy amerikaiak jelenlétében, vagy akár csak a közelükben megszólaljon magyarul.

Aranka nem válaszolt. Összeszorította száját, büntudatosan lehajtotta fejét, s már bánta, nagyon bánta, hogy ott az üzletben magához vette a jalapeno paprikákat, vagyis inkább azt, hogy beleszelte a lecsóba, de leginkább azt, hogy olyan vendégnek ártott vele, aki...

Aki elnéző.

Mert alig hogy a vendég visszanyerte önuralmát, a mosoly is visszatért az arcára, s bár a szenvedéstől még mindig csak suttogva tudott beszélni, az első szavai voltak: semmiség az egész. Még meg is szorította Aranka kezét megnyugtatóan, mialatt Miklós a fogát csikorgatta, s bármennyire igyekezett, képtelen volt haragját palástolni.

Nem sokkal később a vendég távozni készült, és Aranka maga is csodálkozott azon, hogy nem a férje, hanem ő az, aki marasztalni szeretné.

Rudnai Gábor

versei

Hajrá!

Kitárt torok -
diktátorok
hangolható hangszere.
Kell egy Vezér!
Nagy a veszély.
Amíg beszél,
bárki beszél,
oda a harmónia.
Vagy ezzel
tesztel?
Se teória,
se teketória!
Fogdmegeknek int a cere-
mónia-
mester.

A füst árnyéka

Arany csengése, lakoma
asztaláról felcsapó
aroma -
ez volna a lét
eszenciája?
Hiába.
Két
hahota
között
ki veszi észre, hogy éltél,
érdemdús
koldus?

Melodráma

Szirup
szerep.
Szeret?
Szeret!
Egy nász,
egy nesz,
ki ez?
Harag
hörög,
A férj!
Affér.
- Pusztulj!
Pisztoly.
Párbaj,
pár jaj,
egy könny.
Függöny.

Megjelent Rudnai Gábor **INKOGNITÓ**
Versek, visszaemlékezések című könyve,
a HUNGAROVOKX Kiadó gondozásában.
Rudnai Gábor szatirikus verseihez Mező
István érdekes, ötletgazdag karikatúrái
kapcsolódnak.
(A5, 145 oldal, ára: 1200, - Ft.)

Megrendelhető: 1137 Budapest, Radnóti
M. u. 11. Telefon/fax: 340-0859.
www.hungarovox.hu
e-mail: kaiser@hungarovox.hu

Bányai Tamás

Erős lecsó

Arankának akkor támadt az ötlete, amikor meglátta a sárgán fénylő, húsos paprikákat a zöldséges pultján. Ilyen szép és friss paprikákat eddig még sehol sem látott ezen a vidéken. Feltételezte, hogy az északi nagyvárosok piacain, szezonja idején kapható, mert arrafelé azért csak jóval több a kulináris hagyományokat őrző bevándorló. Itt viszont, ebben a déli kisvárosban, ha egyáltalán, hát ritkán lehetett hozzájutni. Csak azok az ízetlen sötétzöld vagy a mexikóiak által kedvelt, ugyancsak csípős paprikák kaptak helyet a zöldségesek ládáiban.

- Főzzél valami magyarosat - kérte, vagy inkább követelte Miklós.

- Mégis mit? - kérdezte, már csak azért is, mert ugyanúgy főzött, mint odahaza Magyarországon, így aztán minden elkészített étel magyarosnak tűnt neki.

- A konyha a te reszortod, találd ki valamit. De magyaros legyen! És különleges!

Miklós a főnökét hívta meg vacsorára, s mint mondta, a szokványostól eltérő vacsorát ígért neki, valami egészen speciálisat. Azon kívül, hogy Arankának nem támadt semmi eredetinek nevezhető ötlete, tudat alatt még neheztelt is az invitálás miatt. Hónapok óta szeretett volna magyarokkal összejönni, tudta, néhány család él is itt a városban, de valahányszor szóba hozta óhaját, Miklós hevesen ellenkezett, elutasítását azzal indokolva, hogy a magyarokkal való kapcsolattartás gátolná őket az angol nyelv tökéletes elsajátításában, márpedig mostani körülményeik között szá-

mukra az a legfontosabb. Olyannyira, hogy az utóbbi néhány hónapban Miklós már otthon, kettejük között is csak angolul akart beszélni, s még Aranka magyar szavaira is következetesen angolul felelt. Ez, néhány más jelentéktelen aprósággal együtt, elkészerítette Arankát, egyszer szóvá is akarta tenni, ámde férje gyorsan lehurrogta őt.

Öt éves házasságukban mindig az történt, amit a férje akart, s noha olykor szeretett volna tiltakozni, igazából mégsem volt ez olyan nagyon akarata ellenére. Talán, mert a szülői házban is megszokta az engedelmisséget, vagy mert ilyenformán kényelmesen ki tudott bújni mindenféle döntéshozatal alól. Mindez persze nem jelentette, hogy ne bántották volna őt az olyan dolgok, mint például az amerikaiak társaságának lázas, néha kimondottan erőltetettnek tetsző keresése.

Az angol nyelv meg a kapcsolatok ápolása okán.

Miklóst két évre szerződtette az amerikai vállalat, és Aranka úgy volt ezzel, két évet idegenben még féllábon is kibír. Arra nem gondolt, hogy magyar hangot csak akkor fog hallani, ha anyjával vagy hűgával beszél telefonon. Hiányzott neki a magyar szó, amit még férje szájából is egyre ritkábban hallott. Ennek valós okát akkor kezdte megérteni, amikor Miklós egy szép napon azzal állított haza, úgy néz ki, itt fognak maradni Amerikában. Nem megy könnyen, de a vállalat és közvetlen főnöke támogatásával megoldható.

Aranka elhűlt a hír hallatán, ő még a két évet is soknak tartotta, nemhogy...

- Meddig? - kérdezte rémülten. - Meddig akarsz itt maradni?

- Nem tudom pontosan - felelte Miklós. - Ameddig lehet.

A kapott választól kétségbeesett, akár egy elítélt, aki biztos tudja, nem életfogytiglant sóztak a nyakába, ám szabadsulásának dátumát mégsem közölte vele. Lehet az három év és lehet az tizenöt év múlva is.

Egy esetleges ellenkezésnek még a szikrája is kihalt belőle, amikor anyja azzal nyugtázta a hírt: édes lányom, neked a férjed mellett van a helyed. Hűga pedig nem is titkolt irigységgel jegyezte meg: hogy te milyen szerencsés vagy!

Miklós elejtett szavaiból kiszűrte, elsősorban ő szeretné meghosszabbítani a szerződést, az ötlet maga nem a vállalat vezetőitől származik, még akkor sem, ha az ellen semmi kifogásuk, sőt még támogatni is hajlandók. Az elsőszámú patrónus szerepére természetesen férjének közvetlen főnöke lett kiszemelve, amivel nyilván összefüggésbe volt hozható a vacsorameghívás.

És most eredeti magyar ízelet vár tőle a férje.

Amikor a szupermarket zöldségrészlegében meglátta a hazaihoz nagyon hasonló paprikákat, azonnal tudta, mi legyen az a speciális magyar étel. Lecsó. Miklósnak egyik kedvence volt, jó sok kolbásszal és tarhonyával vagy tojással. Tarhonya nincs, de kolbász és tojás van, hagyma és paradicsom úgyszintén, s most már a legalapvetőbb, a hozzávaló húsos paprika is. Ennél magyarabban senki nem tud elképzelni.

Kiválogatta a legszebbeket, majd némi hezitálás után kosarába rakott öt darab hosszúkás jalapeno paprikát is.

Otthon előbb megterített az ebédlőasztalon, csak azután fogott hozzá a lecsó

elkészítéséhez. Karikákra aprította a kolbászt meg a hagymát; meghámozta, cikkekre vágta a paradicsomot, majd felszeletelte a paprikákat. Megszagolta a magjait, egy szeletet előbb megnyalt, aztán megkóstolt. A paprikának volt leve, húsa, csak ereje nem. Örült, amiért a csípősnek ígérkező jalapeno paprikából is vásárolt. Egyet azokból is felkarikázott, legyen valami ereje is annak a lecsónak.

A hagyma, a paprika és a paradicsom már elkeveredett a kolbásszal, amikor gondolt egyet, és a tűzhelyen rotyogni kezdő ételbe belevagdalta a megmaradt négy jalapeno paprikát is. Később, ha valaki kérdezi, se tudta volna megmagyarázni mi vezérelte e cselekedetében, de tény, hogy amikor megkóstolta készítményét, elégedett volt magával. Fújtatott, legyezte a száját, a könnye is kicsordult, de elégedett volt.

Akarmelyik amerikaiat kiveri majd a veríték, de még az is magyar ember a talpán, aki ettől nem izzad meg.

Miklós már az ajtóban megérezte a lecsó egész lakást betöltő illatát, s egy fejbólintással jelezte elismerését. Kedvenc étele volt, amelynek illatától még a jóllakott ember is kedvet kap egy újabb falatra, így a vendég számára is bizonyosan csábító.

A vendég pontosan érkezett, és Arankát már az előszoba küszöbén kellemes csalódásban részesítette. Nem tudta miért, de idősebb, kimért férfire számított, s íme, egy fiatal ember állt előtte, talán még a férjénél is fiatalabb, arcán szétterülő mosollyal, amelyet csak az amerikaiak tudnak produkálni, kezében nagy csokor virággal, s mindezen felül kopott farmernadrágban, kabát nélkül, rövidujjú kockás ingben. A kora ősz